

Dayanışma

EKİM 1984

SAYI: 27 2.-DM

Bu sayımızda

- Büyük Ekim Devrimi'nin 67. yılı s.4 Kürt Halkına karşı saldırılar s.2 Ulusal Grev s.3
- Şevket-Halit örnek sözleşmesi s.3
- M.Ali Birand'ın kitabı: 12 Eylül s.8 Alman Demokratik Cumhuriyeti s.10

Onbinler yürüdü . . .

BARIŞ! BARIŞ!

Dayanışma

Anatomi

Türkiye'de faşist bir devlet var. Bu, dünkünden farklı bir devlet. Dolayısıyla, devlet hayatına ilişkin ve dünden çok daha değişik görüntülerin ve işleyiş biçimlerinin ortaya çıkması da çok doğal.

Kimi yazarlar, özellikle faşizme övgüde dozu bir hayli yüksek olanlar, örneğin Milliyet Gazetesi başyazarı Mehmet Barlas, yahut Tercüman yazarı Rauf Tamer gibi sicilli demokrasi düşmanları, bu yeni devlet yapısına övgü dizmekte yarışıyorlar.

Temel görüntü şudur ve buna övgü dizilmektedir: Evren'le Özal, yahutta hükümetle Çankaya arasında "uyumlu ve yararlı" bir iş bölümü vardır. Ekonomik sorunlarla hükümet uğraşmaktadır, güvenlik ve asayişle ilgili sorunları da Cumhurbaşkanı ve Cunta Konseyi birlikte üstlenmişlerdir. Biri diğerinin işine karışmamaktadır. Dolayısıyla "işler iyi gitmektedir"!

Biraz daha yakından bakalım. Bugünkü Cumhurbaşkanı ve "Konsey" in varoluşu gerekçesi 12 Eylül askeri faşist darbesidir. Bu devletin bütün alanlarına egemen kılınmış kurum, her hangi bir temsili seçime ve halk iradesine dayanmamaktadır. Öbür yandan, bu parlamento ve hükümet, sınırları Evren Cuntası tarafından çizilmiş bir hayat hakkına ve görev sahasına mahkum bulunmaktadır. Dolayısıyla, "işbölümü" gibi görünen şey, keyfi yahut rıza ile benimsenmiş bir durum olmayıp, doğrudan 12 Eylül faşist darbesinin devlet yaşamına ilişkin olarak belirlediği bir sonuçtur. Yani, "sivil görünümü" devlet organlarından parlamento, hükümet, siyasi partiler ve yargı kuruluşları, faşist bir anayasanın, merkezine Cunta'yı oturtarak çizdiği konumlarında, tek bir olgunun, Cunta olgusunun tamamlayıcı unsurlarından başka bir şey olamazlar. Görevleri sınırlı, fonksiyonu dar ama şeklen yasama ve yürütmeyi, yani demokrasinin en temel fonksiyonlarını üstlenmiş, lakin gerçekte bunlar yerine sadece ekonomik görevlerle teviz edilmiş bırakılmış bir parlamento ve hükümet, örneği Brezilya ve Arjantin gibi ülkelerde denenmiş, bakanları sekreter ve hükümeti Cunta sekreteryası derekesinde örgütleyen klasik bir faşist devlet modelidir. Bu model içinde her gün genel seçim yapılsa ve parlamento yenilense bile, devlet aynı kalacak, Cunta her şeyde son söz sahibi olmaya devam edecektir. Burada halk kitlelerinin iradesi, "zurmanın arka deliği" bile olmayacaktır.

"İşte demokrasi" demeye dili varmayanların "işte güzel bir işbölümü" diyerek faşizme düzdükleri övgü dikkatten kaçmamalıdır. İşler iyi gitmektedir(!) Evet ama faşizm için. İşlerin halk yararına iyi gitmesi için, bugünkü egemen siyasal kompozisyona temel teşkil eden 1982 faşist anayasasının yırtılıp atılması, onun üzerinde yükselen kurumlaşmanın yerle yer edilmesi gerekmektedir.

Demokrasi, devlete ilişkin bir anatomi meselesidir.

F.Almanya'da bu yıl yapılan ve yeni atom füzelere yerleştirilmesini, Federal hükümetin silahlanma ve buna bağlı olarak askerlik süresini 18 aya çıkarma politikalarını hedef alan barış gösterilerine 400.000 kişi katıldı.

20 Ekim günü yapılan barış gösterilerine komünistlerden kilise çevrelerine kadar toplumun değişik kesimlerinden insanların kitlesel olarak katılımı, barışın siyasi görüşleri ne olursa olsun tüm insanlığın ortak davası olduğunu bir kez daha kanıtladı.

Bu yılki barış gösterilerinde Duisburg ile atom füzelere yerleştirilmesi planlanan Hasselbach arasında oluşturulan insan zincirine 100.000 kişi, Stuttgart'da yadaha açıyor. Silahlanmanın sürekli iş yeri sağladığı doğru değildir. Gerçek olan daha az silahlanmayla daha çok işyeri sağlanacağıdır."

Yine Bonn'da konuşan SPD'li Saarbrücken belediye başkanı Oskar Lafontaine Federal hükümetin silahlanma ve gerginlik politikalarını eleştirdikten sonra sözlerini şöyle bitirdi: "Bir gün politik çoğunluk sağlanacak ve atom silahları F.Almanya'dan kaldırılacaktır. Biz bunun için mücadele ediyoruz."

plan yürüyüş ve gösterilere de 300.000 kişi katıldı.

Barış gösterileri esnasında yapılan çeşitli konuşmalarda barış güçlerinin talepleri ve mücadele hedefleri dile getirildi ve barış mücadelesinin atom füzelere F.Almanya topraklarından sökülüp atılmasına kadar daha da yoğunlaşarak süreceği vurgulandı.

Bonn'daki gösteride konuşan IG Metall sendikası yönetim kurulundan Horst Klaus, sendikal hareketin barış mücadelesindeki taleplerini şöyle dile getirdi: "Eski politikalar ve yeni silahlar çok pahalıya mal oluyor. Leopard tanklarına verilen her mark sosyal sigortanın kasasından çıkıyor. Ve her sıkılan kurşun belediyelerin bütçesinde bir delik

(Devamı 9. sayfada)

F. Almanya'da başbakanlığın fiyatı 1,700,000 DM

Federal parlamento başkanlığı görevinden ayrılmak zorunda kalan CDU'lu Rainer Barzel'in, Helmut Kohl'e başbakanlık yolunu açmak için 1973 yılında parti başkanlığından ayrılmasının karşılığı olarak çokuluslu ünlü Flick tekelinden 1.700.000 DM rüşvet almasının açığa çıkmasıyla, Flick tekelinden sadece Barzel'in değil, başka politikacıların da değişik dönemlerde rüşvet aldığı açığa çıktı. Böylece "demokrasi ve insan hakları" çığırkanlığının ay-yuka çıktığı Batı kapitalist dünyasında tekeli devlet kapitalizminin nasıl işlediğini ve tekellerin kendi çıkarlarını kollayan burjuva politikacılarını nasıl "kitabına uydurarak" paraya boğduğunu bu konuda yazılacak hiçbir teorik kitap bu kadar açık ve çarpıcı biçimde gözler önüne seremedi.

25 Ekim tarihli "Stern" dergisinde çıkan bir yazıda

Flick tekelinden rüşvet alan politikacıların bazılarının isimleri cumhuriyet savcılığında bir listeye göre şöyle; CDU: cumhurbaşkanı Weizsäcker (95.000 DM), başbakan Helmut Kohl (665.000 DM), Aşağı Saksonya eyaleti başkanı Ernst Albrecht, maliye bakanı Stoltenberg, CDU eski

genel sekreteri Biedenkopf, CDU/CSU meclis grubu başkanı Dregger, Almanlararası Sorunlar Bakanı Heinrich Windelen. CSU: Bavyera eyaleti başkanı Strauss (2,53 milyon DM), içişleri bakanı Zimmermann. FDP: parti baş-

(Devamı 9. sayfada)

ASKERLİK 18 AYA ÇIKARILYOR

Almanya silahlanıyor

Kohl-Genscher gerici hükümeti askerlik süresini 18 aya çıkarma ve toplam harcamalarını ikibin yılına kadar 1 milyar (bin milyar) DM tutacak süper modern silahlar alma kararını aldı.

F.Almanya barış güçlerinin büyük tepkileriyle karşılaşan bu kararın esas olarak kimlerin çıkarına hizmet ettiği, en son parlamento başkanı Barzel'in görevinden çekilmesiyle sonuçlanan Flick rüşvet skandalı göz önüne alınırsa daha iyi anlaşılır.

Hükümetin aldığı silahlanma ve askerlik süresini uzatma kararının en önemli noktaları şöyle:

* Askerlik süresi 1989'dan itibaren 15 aydan 18 aya çı-

karılacak, bu süre askerlik yükümlülüklerini kamu kuruluşlarında çalışarak yerine getirmek isteyenler için 24 ay olacak

* Federal ordunun ihtiyat sayısı eskiden olduğu gibi 1,25 milyon kişiden kalacak, muvazzafın sayısı 90'lı yıllarda 456.000 olacak.

* Askerlik süresinin uzatılması bu yasama süresinde kanunlaştırılacak.

* Tank birliği 2000 "Leopard 3" taarruz tankı alınarak modernleştirilecek.

* 200 adet topçu-roket sistemi (MARS) alınacak.

* 200 adet savaş helikopteri (PAH II) alınacak.

(Devamı 9. sayfada)

Yabancı düşmanlığına karşı yürüyüş görkemli geçti

13 Ekim günü yapılan "İrkçiliğe ve Yabancı Düşmanlığına Karşı Yürüyüş", Köln Katedrali önündeki bir miting ve yine Köln spor salonunda büyük bir kalabalığın katıldığı dayanışma konseriyle sona erdi.

F.Almanya'da ilk defa yapılan ve Almanların büyük ilgisini ve katılımını sağlayan yürüyüş sırasında, İçişleri Bakanı Zimmermann'ın yeni yabancılar kanunu taslağı kınandı ve yabancıların Almanlarla eşit ekonomik ve sosyal haklara sahip olması talebinde bulunuldu.

3000 kişinin katıldığı Köln Katedrali önündeki mitingte konuşan IG Metal sendikasının Werner Welskop konuşmasında şöyle dedi: "Yabancı vatandaşlarımızın artık ikinci sınıf vatandaş muamelesine uğramaması için ve tehlikeli ırkçılığa ve yabancı düşmanlığına karşı mücadele ediyoruz."

Yürüyüş ve miting sonunda Köln spor salonunda yapılan ve 6000 kişinin katıldığı dayanışma konseri oldukça görkemli geçti. Konser aralarında Udo Lindenberg, Cem Karaca, Rena Demirkan, Sergio Vesely, Herbert Grönemeyer, Wolfgang Niedeken, Klaus Lage, Ina Deter ve Melike Demirağ'ın da bulunduğu yerli ve yabancı birçok sanatçı katıldı.

Vural Arıkan olayı

Maliye ve Gümrük Bakanı Vural Arıkan Meclis'te son yaptığı konuşmadan sonra Özal'ın önerisi ile Kenan Evren Tarafından bakanlıktan azledildi.

Bilindiği gibi Arıkan, Kapıkule yolsuzluğu konusunda gözetimdeki memurlara işkence yapıldığını belirterek uzun süredir İçişleri Bakanı'nı ve mekanizmasını suçlamaktaydı ve ANAP yetkilileri tarafından sürekli marke edilmekteydi. Hatta bu konuda yaptığı çıkışları önlemek için bizzat K.Evren tarafından köşke çağrılarak kulağı bile çekilmişti.

Arıkan'ın yaptığı yeni çıkış ve belli devlet organlarına ya da yetkililerine yönelttiği açık-kapalı suçlamalar, rejimin çok önem verdiği "devletin itibarını" sarstığı için,

Arıkan'a daha fazla tahammül gösterilemedi.

Olayın gelip düğümlendiği yerde, Arıkan'ın azledenlerin asıl önem verdikleri nokta işte bu "devletin itibarı" cila-sıydı.

Aslında burjuva anlamda bile bu devletin itibarı yoktur. Rüşvet, yolsuzluk, görevi kötüye kullanma, polis işkencesi ve bilcümle çürüme bu devletin belirgin özellikleri arasındadır. Nitekim Arıkan olayı da bunu göstermektedir. Kapıkule gümrüğündeki yetkililer, ucu bakanlığa kadar uzanan büyük çaplı bir yolsuzluk içine girmişlerdir. Parayı kap-tıranların kuralamasıyla ve devlet üst kademelerindeki bazı suç ortaklarının emriyle gümrükçüler tutuklanmış ve işkence edilmiştir. Olay bir yanıyla tabanda rüşvetçi güm-

rükçüler ile işkenceci MIT'çiler arasındadır. Fakat Arıkan'ın hedef aldığı kişiler bu işkenceci polisler değildir, devletin en üst kademelerinde bulunan ve sözkonusu altın ve döviz kaçakçıları himayecisi ve suç ortağı bulunan kimi kişilerdir. Bu kişiler arasında, adı bu tür işlere sık sık karışan rüşvetçi bir cuntacı konsey üyesinin bulunduğu (işlerin gelip "Paşa" kod adlı birisinde düğümlendiği) belirtilmektedir. Arıkan'ın ikınıp-sıkınıp bir türlü söyleyemediği ve sadece vali yardımcısı, emniyet müdürü, ve benzeri küçük kademe yetkilileri, ya da bir kukladan başka bir şey olmayan İçişleri Bakanı Tanrıyar'ı suçlamaktan ileri gide-meddiği olayın bir yönü budur.

Oysa bu kadcık kısıtlı ve (Devamı 9. sayfada)

Kürt halkına karşı saldırılar genişletilerek sürdürülüyor

Bu vahşetin hesabı sorulacaktır

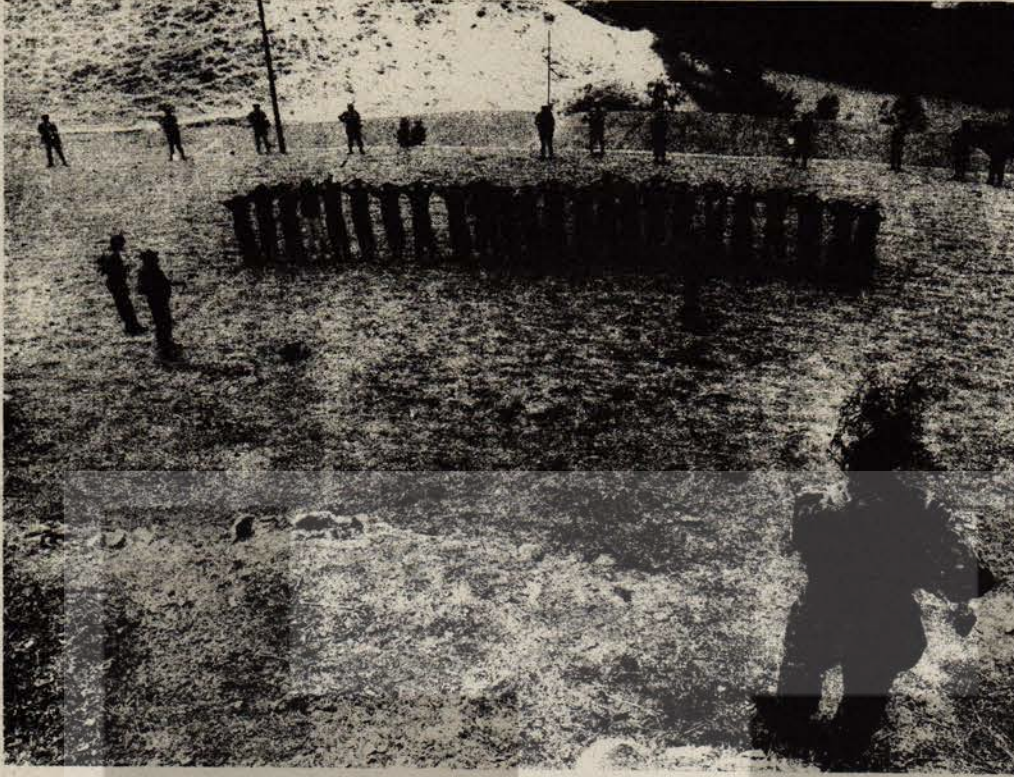
□ Kürt halkı Türkiye'nin başka yerlerinde zorunlu iskana mahkum ediliyor Gözdağı vermek için yeni siyasi davalar açılıyor

Faşist Evren Cuntası kan dökmeye, can almaya devam ediyor. 15 Ağustos'tan bu yana zulüm daha bir arttı. Kürt halkına ve bütün olarak demokratik güçlere karşı yeni bir saldırı, yeni bir sindirme yok etme eylemi, genişletilerek sürdürülüyor.... Tankıyla, uçakla, özel vurucu birlikleri ve infaz mangalarıyla 3. Ordu Doğu'da insan avını sürdürüyor. "Huzur" adına yapılan askeri operasyonlar, insan vicdanını isyan ettiren bir tabloya yaratıyor.

"Huzur" operasyonu! Elbette öyle. Cunta'nın ve suç ortaklarının huzuru. Kemirgen ve sömürgeci huzuru. Sürüngenlerin huzuru. Demokrasiye, halka, insana düşman bir avuç "yezid'in" huzuru. Faşizmin huzuru.

Üçbinden fazla Kürt köylüsü askeri toplama kamplarına kapatılmış durumda. Seksen köy boşaltılıyor ve Kürt halkı ülkenin başka yerlerine zorunlu iskana mahkum ediliyor. Köylülerin "taşınır" mallarına el konuyor. Çoluk çocuk köy meydanlarında toplanıp sıra işkence den geçiriliyor. Orada, dağ başlarında mahkemeler kurulup hüküm veriliyor, derhal infaz ediliyor. Öldürülen Kürt sayısı şimdiye kadar yirmiyi buldu.

Cunta, Kürt halkına karşı giriştiği bu sindirme ve yok etme eylemini sınırlamıyor, sürekli kılmak istiyor. Bütün bölgeyi kontrol altında tutacak askeri kaydırmalar yapı-

Faşist Evren cuntasının Şemdinli ve Eruh olaylarını bahane ederek sürdürdüğü "operasyon" tüm hızıyla devam ediyor. Kürt köylüleri meydanlarda toplanıp tartaklanıyor, işkence görüyor. Yaşlı ninelere ve çocuklar dahi "şüpheli" olmaktan kurtulamıyor.

yor, mevziler inşa ediyor. Askeri eylemini Irak ve İran top raklarına taşıyor, uluslararası hukuku hiçe sayıyor. Bunun için Saddam rejimiyle anlaşılıyor, İran'la anlaşmaya çalışılıyor. Cunta bölgede, ABD piyonu olarak, üstlenebileceği azami role talip, macera senaryoları hazırlıyor.

Kürt halkına saldırıda "arkayı boş bırakmak" mı olur? Ne zaman görülmüş. Evren faşizmi bütün ülkede demokratik güçlere, halka bir kez daha saldırmak, faşizmin "dışını göstermek" için Doğu'daki girişimine eklemeler yapıyor. İdam cezalarının infazını hızlandırıyor. Sıkıyönetim bildirimleri tazeleniyor. Ev baskınları, aramalar-taramalar daha sıklaştı ve sıkılaştı. Gözdağı babında yeni siyasi davalar açılıyor, "anarşi bitmedi" imajına yeni kaynaklar arıyor.

Ve bunların hiçbirisi "yeni" değil. Faşizmin tıynet ve regulasından ibaret. Rejimin niteliğine uygun. Halk kitleleri üzerinde korkuyu sürekli kılabilmenin, kendi güçlerini diri tutabilmenin, sınıf mücadelesinde faşizmin gücünü sarsa-

cak oluşumların önünü alabilmenin, faşizm açısından alternatif bulunmayan tek yolu bu. Son üç ayda olup bitene, daha olacak olana şaşırılmak gerek.

Ve bütün bunların hesabının sorulacağını bilerek!

BAKIŞ

(GERÇEK Gazetesinin Eylül 1984 sayısından alınmıştır.)

Haddini bilmek

Başbakan T.Özal kendisinin salt ekonomik boyutlu bir adam olarak algılanmasına bir hayli içerlemiş görünüyor. Düşüncelerinin üçte bir oranında ekonomik olduğunu, kalan düşüncelerinin ise iç ve dış politika konularından oluştuğunu belirten Özal, gazetecilerden kendisine siyasi konulara ilişkin sorularını istemektedir.

Bu büyük bir cürettir. Devlet memurunun düpedüz politika ile ilgilenmesi demektir ki, onu nereye varır kestirilemez. Yarın, kurdukları siyasi partilerin de "siyaset yapacağız" diye tutturmayacaklarını kim garanti edebilir? Calp ve Sunalp da politika yapmaya kalkışabilirler. Politika parlamentoya dahi bulaşabilir.

Hayır, işte bu mümkün değildir. Evren paşa ve düzeni boşuna mı kuruldu? Herkes kendi ihtisas alanıyla ilgilenmeli, politikayı da Evren paşaya bırakmalıdır. Bakınız, Evren paşa zamlara hiç karşıyor mu? Millete "bana ne siz kendiniz seçtiniz" diyor. Başbakan Özal Evren'in sahasına girmemelidir.

Hem sanki yetmiyor mu Özal'a kafasının üçte birini kullanmak. Hangi fabrika tam kapasite ile çalışabiliyor ki zaten. Ya bütün insanlar kafalarını tam kapasite çalıştırmaya başlarsa?...

Her konuda olduğu gibi, kafasının kaçta kaçının çalıştırılmasının münasip olacağı konusunda da Evren paşa örnek alınmalıdır. O dahi kafasının tam kapasite çalıştırmamaktadır. Meselâ üçte birini çalıştırması kendisine ve millete yetmektedir, hatta artmaktadır bile.

Herkes haddini bilmeli, Evren paşanın koyduğu işbölümü kurallarına harfiyen uymalıdır. Siyaset, erbabi-na bırakılmalıdır.

Demokratik örgütlerin eylem birliği

GERÇEK ADK, DİBAF, KOMKAR, KURD-KOM, İşçi Gerçeği, KKDK, P.Dayanışma, Kurtuluş, Kürdistanlı Devrimciler ve Birlik Yolu'ndan oluşan birlik, Kürdistan'da son günlerde meydana gelen olaylardan hareketle, ordu birliklerinin bölge halkına karşı giriştiği katliamları, sürmekte olan idamları, işkenceleri protesto etmek, politik tutuklulara özgürlük, genel af istemleriyle Ocak 1985'e kadar sürecek bir kampanyayı başlattılar.

Bu kampanya kapsamında Avrupa Konseyi Başkanlığı'na postalanmak üzere hazırlanan kartpostalda Kürdistan'

daki baskılara, işkencelere, toplu tutuklamalara ve idamra daha da artan bir hızla devam edildiği, rejimin yapısından herhangi bir değişiklik olmadığı, insan haklarının barbarca çiğnenmesinin devam ettiği belirtilerek, bunlardan hareketle Türkiye'nin üyeliğinin Avrupa Konseyi'nde yeniden gözden geçirilmesi talep ediliyor.

Yine devlet başkanına, başbakanına, parlamentolere, bilim adamlarına, tanınmış kişilere Türkiye'de gelişen ve yaşanan olayları açıklayan, bu olaylara karşı duyarlı davranılmasını, Türkiye'ye yapılan yardımların durdurulması konusunda girişimlerde bulunulması vb. konuları kapsayan bir açık mektup gönderilmesi kararlaştırıldı.

Ayrıca, adı geçen örgütlerce, açılan kampanyayı desteklemek üzere 17 Kasım 1984 tarihinde F.Almanya'nın yaklaşık 50 şehrinde yürüyüşler, uyarı nöbetleri, bildiri dağıtma, vb. eylemler planlandı.

KÜRT HALKININ BÜYÜK ÖZANI

Cigerxwin öldü

Kürt halkının büyük şairi Cigerxwin (Şeyhmus Hesên) Stockholm'da öldü.

Cigerxwin gençlik yaşlarından itibaren Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesine katıldı. Kürt dili ve edebiyatının geliştirilmesi için çaba sarfetti. Kürtçenin Latin harfleriyle yazımının temelini atan HAWAR dergisinin çıkarılmasına görev aldı. Birçok kez hapis cezasına çarptırılan ve sürgün hayatı yaşamaya mecbur bırakılan Cigerxwin çok sayıda hikaye ve şiirler yazdı. Nesir yazıları üç kitap, şiirleri 7 cilt halinde yayımlandı. Ozanın henüz yayımlanmamış çalışmaları da bulunuyor.

Faşizmin mahkemeleri harıl harıl çalışıyor

Yeni Barış Derneği davası açılırken, Yargıtay'dan "eksik soruşturma" nedeniyle dönen 1. Barış Derneği davasına yeniden başlandı. Fotoğrafta 1. Barış Davası sanıkları görülüyor.

Hergün bir yenisi açılan, bir kaçı bitirilen, idam, ömürboyu ve düzinelere yıl hapis cezalarının bir çırpıda verilebildiği, infaz mangalarına harıl harıl kurbanlık insan yetiştirilmek için gece gündüz çalışan faşist sıkıyönetim mahkemeleri davaları yeni yeni ilavelerle kabarmaya devam ediyor. Ekim ayı içinde siyasi polis daha çok "iş" yaptı, savcılar daha çok çalıştı, yargıçlar bir hayli imza attı ve bir kaç kalem kırıldı!

● Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin İstanbul, Ankara, Bursa, Çanakkale, Antalya il örgütlerine mensup sekseni aşkın militanı hakkında Ekim ayı içinde beş ayrı dava açıldı. Askeri savcılar bu davalarda 5-15 yıl arasında hapis cezası talep ediyorlar.

● Barış Derneği yönetici ve üyeleri için ikinci bir dava daha açıldı. Aralarında eski politikacıların, DİSK'li sendikacıların, tanınmış yazar ve sanatçıların bulunduğu davalar

hakkında beş yılı aşan hapis cezaları isteniyor.

● Kamuoyunda "Dilekçe Davası" olarak bilinen dava sürerken, dilekçe hakkının kullanılmasını yeniden düzenleyen bir yasa tasarısı meclis başkanlığına sunuldu.

● Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 12 Eylül'den önceki Amasya il örgütü üyeleri hakkında açılan dava 15 yıl kadar hapis cezaları verilmesiyle sonuçlandı.

□ Yeni yeni ilavelerle dava dosyaları kabarıyor.

EŞKIYA KOL GEZİYOR!

"Düşman" başını kaldırmıştı. Evren paşa Ekim ayı başlarında seferini gerçekleştirdi. Paşanın bu seferi ülkemizde ve dünyamızda geniş yankılar uyandırdı. Kültür hayatımız, hukuk, demokrasi, insan hakları vb. konularda biraz daha zenginleşti. Paşanın Kürdistan seferinden çıkarılacak önemli dersler vardır.

Bu sefer vesilesiyle öğrendik ki, "Düşman" Türkiye'yi içinden ve dışardan yıkmak için yeni taktikler geliştirmektedir. "Nükleer savaş çıkarmaktan" korkan düşmanın geliştirdiği bu yeni taktik, "yalan makinası" icad ederek "Evren paşayı ve konsey üyesi arkadaşlarını yıpratmaktadır." "Paşanın bir milyonluk arsasını bir bankaya dört milyona satmasını" silah olarak kullanmaktadır. Bu sinsi planıyla "düşman" bir taşla iki kuş vurmuş olacak, bir yandan paşanın Türkiye'ye demokrasi getirme planını bozmuş olacak, öte yandan "milli birlik ve beraberliğimizi" yıkmış

olacaktır. Ne varki, paşa kurmaylığını ortaya koyarak, arsasını bankaya değil, herhangi bir vatandaşa satmış ve ülkeyi büyük bir badireden kurtarmıştır.

Kürdistan seferinin bir diğer önemi de Kürt halkının "eşkiyaya papuç bırakmadığını" göstermesidir. Zira, herhangi bir panik doğmamış, kalabalık Kürt toplulukları dağlara çekilmek yerine, paşayı görmeye gelebilmişlerdir. Bu sevindirici bir gelişmedir.

"Düşmanın" üzerinde dikkate alınması gereken başka bir taktiği de, "idamları kaldırılsın" demesidir. Bu taktikle iki hedef birden vurulacaktır. Birincisi, paşa "idamlıklara ömür boyu bakacak" ve bu bir ekonomik külfet teşkil edecektir. İkincisi, düşmanın asıl amacı "Evren paşayı ve faşist bilmem ne cuntası" dediği kişileri aşmaktır. Paşa, idamlara yeniden hız vermiş ve düşmanın bu zalim planını altüst etmeyi başar-

(Devamı 9. sayfada)

Ulusal Grev

Istanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, Tuzla'da kurulu DES-AN Tersanesi işçilerine "Grev İznii" verdi. Kırk işçinin çalıştığı işyerinde tamı tamına dokuz işçi, 3 Ekim 1984 tarihinden itibaren grev uygulamasına başladı. Sadece otuzbir işçi çalışmaya devam ediyor. Bu grev evrensel çapta bir öneme sahiptir. Küçümseyenler, "böyle grev mi olur?" diye dudak bükenler olabilir, ayrıca hatırlatalım, bu grev ulusal bir grevdür. Çünkü...

Ulusal grevimiz, Evren paşanın devleti ve demokrasiyi artık grevlerle yıkılmayacak güce ulaştıracağını kanıtlayacaktır. Gerçi henüz son durum belli değildir, ama inşallah, son Türk devleti, bu grev karşısında ayakta durmayı başaracaktır.

Ulusal grevimizin bir başka önemli yanı da, Türkiye'de demokrasiye geçilmiş olduğunu kanıtlamaktan başka, grevin nasıl yapıldığını, bir yandan grev sürerken, öbür yandan da fabrikaların çalışmaya sürdürülüp ülke ekonomisini nasıl çağdaş uygarlık düzeyine erdirdiklerini, ezeli düşmanlarımıza gösterecek olmasıdır. Bunu iç düşmanlarımız da görececek ve hasetlerinden çatlayacaklardır.

Ulusal grevimize istiklal marşının söylenmesi ve gönderen Türk bayrağının çekilmesiyle başlaması, milli birlik ve beraberliğimizi bir kere daha isbat etmemiş vesile teşkil etmesi bakımından önemli bir olaydır. Evren paşa o sırada Doğu Anadolu'da, eşkiyayı cerhe çıkırttığı için törene iştirak edememiş ve fakat kalben, bu milli günümüzde işçilerin yanında olduğunu beyan buyurmuşlardır.

Bu şanlı olaydan kendine gurur payesi çıkarmaya yeltenecek bazı açık gözlerin sırada beklediğini biliyoruz. Hiç kimse buna göz dikmesin. Başarı öncelikle bizleri demokrasiye kavuşturan Kenan paşaya ait olup bilahare İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na aittir. Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'a da bir pay verilmelidir. "Grev mi istiyorsunuz, nah işte grev!" diyerek milletimizin hayır duasına mazhar olmak herkese nasip olmaz.

Böylece demokrasiye geçilmiştir. Vatan ve millet düşmanlarının elinden, kolları alınmıştır. İşçilerin karını doymuştur. Rejimin selameti ve devletin bek'ası bakımından sevindirici bir noktaya varılmıştır. Dokuz işçinin grevi tarihe malolmuştur. Hamdolsun!

GREV: Nasıl yapılıyor? Nasıl yapılır?

Grev hakkını "hak" olarak tanıyan, sonra da, bu hakkın kullanılmasını önlemek, önlenemezse etkisini azaltmak ve grevi, işçiler yararına olmaktan çıkarıp işveren yararına bir oluşum haline getirmek üzere düzenlenmiş 2822 sayılı Toplusözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu'nun ilk uygulaması, Desan ve Yıldırım Tersaneleri grevleri oldu. Böylece kanun hükmü fiilen işçi sınıfımızın hayatına girdi ve şöyle girdi:

* Sendikaların yetkili olabilmesi için, işkolunda % 10, iş-

yerinde % 50 çoğunluğa sahip olması, bu durumun, çalışmaya bakanlığı tarafından da kabul edilip onaylanması gerekiyor.

* Yetkisi kabul edilen sendikaların sözleşme görüşmelerine otururken, anlaşmazlık halinde ve grev dışı çözüm olarak, hükümetçe tayin edilmiş arabulucuya gidileceğini, buradan YHK'na varılacağı ve bu yolun YHK-TİSK-KK üçlüsü tarafından önceden belirlenmiş ilkelerin sözleşme yerine geçeceğini göze alması gerekiyor.

* Sendika bu çözüm yolunu uygun görmeyip, grev hakkını kullanma yoluna giderse, işyerinde grev oylaması yapacağını 6 gün önceden işverene bildirecek.

* İşveren grev oylamasına gidileceğini öğrendikten, grevin fiilen başladığı güne kadarki zaman içinde, işten işçi çıkarılabilecek, yeni işçi alılabilecek, kaçak işçi çalıştırılabilecek, grevden yana işçilerin azınlığa düşürebilecek.

* Bütün bunlar olmadıysa, grev oylaması yapılacak, çoğunluk sağlanırsa grev kara-

ri alınacak ve uygulamadan 6 gün önce işverene duyurulacak.

* Grev kararı, sıkıyönetime bildirilecek, Çalışma Bakanlığı'na haber verilecek. Sıkıyönetim yasaklamak, hükümet erteleme hakkını kullanmazsa grev tarihinin gelmesi beklenecik.

GREV BAŞLAMIŞTIR!...

* Sendika işyerine en çok iki grev gözcüsü koyabilecek.

* Greve katılmayan işçiler çalışmaya devam edebilecek.

* İşyerine giriş-çıkışlar grev gözcülerinin denetiminde dışında devam edecek.

* İşyerine toplanmak, fabrika önünde çadır ve benzeri barmaklar kurmak, pankart asmak, moral gösterileri yapmak mümkün olmayacak.

* Üretim aksamadan sürececek, hammadde ve malzeme girişleri, stok ve üretilen mamüllerin fabrika dışına çıkarılıp satılmaları, yani işverenin faaliyetlerinin "eskisi gibi devamı" gerçekleştirilecek.

* Devam eden üretim sırasında işyerinden doğacak hasardan, işyeri kapısına iki gözle koymaktan başka işyeriyle ilişkisi kalmamış olan sendika sorumlu olacak.

Bütün bunları özetlemek gerekirse, "Kanunlar dairesinde" bir grev ancak bütün bunlar göz önünde tutularak ve sonuçta eğer patron işten atmayacaksa—başlangıçta onun verdiği ücrette razı olunarak çalışmaya yeniden dönmekle grev son bulmuş olacak.

Grev Nasıl Yapılır?
15-16 Haziran'daki gibi Kavel'deki, Demirdöküm'deki, Aliğa'daki, Pektim'deki, Marchall'daki, Profilo'daki, Seydişehir'deki, Tarih'deki gibi... işçi sınıfımızın YAPTIĞI VE HER ZAMAN YAPMAYA MUKTEDİR OLDUĞU GİBİ!

Sağlık-İş ve SSK, Mess ve Türk Metal anlaştu

Sözleşmeler sonuçlanıyor ama

Sağlık-İş Sendikası ile SSK arasında uzun bir zamandan beri sürdürülen toplusözleşme görüşmesi de nihayet sonuçlandı. Görüşme süresi boyunca gazetecilere her fırsatta demeciler patlatan Sağlık-İş Genel Başkanı Mustafa Başoğlu, palavralarının bir işe yaradığını koordinasyon kurulunun saptadığı ücret tesbitine imzmasını koyarken gördü.

Yapılan anlaşmaya göre işçilere % 30 artı 2000 TL'lik bir ücret zammı verildi. Ancak yine koordinasyon kurulunun "ilke" kararları uyarınca eskiden verilmekte olan 3 bin TL kesilince işçiler bu

toplusözleşme ile % 30 eksi 1000 TL alacaklar. Böylece adına toplusözleşme denilen bir akit daha imzalanmış oldu, ancak işçilerin yoksullaşması daha da katmerlenerek.

Türk-İş'e bağlı Türk-Metal Sendikası ile MESS arasında sürdürülmekte olan toplusözleşme görüşmeleri sonuçlandı. Görkemli bir törenle imzaya sunulan sözleşme tutanağına pek çok Bakan da imza attı. Törende bir konuşma yapan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemlü, "İşverenler ücretler genel yapısını bozacak, turmanışlara

yol açacak sözleşme yapma hakkını kendilerinde bulmamalıdır" diyerek koordinasyon kurulunun kararlarını işverenlere bir daha hatırlatarak, sendikalarla yapılan pazarlıklarda ne pahasına olursa olsun bu sınırı aşmamalarını bir kez daha hatırlattı.

Türk-İş içindeki sarı sendikaların en gericilerinden olan Türk-Metal ve onun tesiccilli işçi düşmanı genel başkanını Mustafa Özbek'de yaptığı konuşmada memnuniyetini şu sözlerle dile getirdi: "Geçmişte taraflar toplusözleşme görüşmelerine başladığında, sosyal bir anlaşma değil, harp yapacaklar gibiydi davranıyorlardı. İşte biz bugün bu metodu yitirdik. Hakkımızı kavga ile değil, barışla aldık. Ve işimizi aklımızla hallettik." dedi.

Tekser sözleşmeler hazır, imzalar tamamlanıyor

Cunta'nın dayattığı toplusözleşme düzeni işlerlik kazandı. İşin iç yüzü daha iyi anlaşılıyor. Çetebaşı Evren'in ve sivil hempalarının "demokrasi" diye tanıttıkları düzen içinde toplusözleşmelerin nasıl imzalandığını TİSK Genel Başkanı veciz biçimde itiraf ediyor. Diyor ki Narin: "Biz şu anda anlayacağınız flört ediyoruz. Flört ettiğimize göre iyi bilirsiniz bu işleri. Ümit ettiğimiz olmaz veya istediğimiz, ümit ettiğimize gibi olmaz. Ama hiç ümit etmediğinden daha çok memnun kalırsın, dışarı çıktığında ağzının suyu akar."

Narin bu sözleri kendi bürosunda, Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'la "görüşürken" (flört ederken) söyledi. "Dışarı Çıktıktan" sonra Şevket Yılmaz'ın ağzının suyu akmasıdır bilinmez ama işçilerin bu "flörtü" farkettikleri kesindir. Aşağıda Türk-İş işveren flörtünden doğan ve Şevket Yılmaz tarafından "örnek sözleşme" olarak tanımlanan, dolayısıyla bundan sonra imzalanacak sözleşmelere de emsal olacağı anlaşılacak. Tekser sözleşmesinin "anatomisini" veriyoruz.

İMZALANSA NE OLUR, İMZALANMASA NE?

Grev hakkından geçtik, işçilerin pazarlık hakkından da geçtik, acaba işverenlerin ve YHK'nun ve Türk-İş sendika yöneticilerinin "evet" deyip imzaladıkları sözleşmelerin akıbeti ne oluyor. Alavere-dalavere, "yüzde bilmem ne zam aldık" denilen sözleşmeler bile hükümet "tamam" demedikçe bir hüküm ifade etmiyor. İşte bir örneği:

Toplu sözleşme, 78 gündür imzalanamıyor

KAMU kesiminde bir sözleşme, işveren de "evet" dediği halde Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu'nun "sözleşmedeki zam oranını" çok bulması nedeniyle yürürlüğe sokulamıyor.

Emlak Kredi Bankası matbaasında çalışan işçiler adına Haziran ayı başında masaya çıkan Basın-İş Sendikası, işverene anlaşarak işçi ücretlerine yüzde 30 artı 10 bin liralık artış sağladı. Ancak, işveren tarafından "imzalanmış sözleşme metni, Koordinasyon Kurulu'nun ortaya çıkışı ile birlikte askıda kaldı.

17 bin lira ücret

Sözleşmenin 78 gündür imzalanamaması ile ilgili olarak görüşüne başvurduğumuz Emlak Kredi Bankası Genel Müdür vekili Erol Kucman, sendika ile anlaşmalarını, ancak imza meselesinin "kendisini aştığını" söyledi.

Sözleşmenin imzalanmaması için Çalışma Genel Müdürlüğü'ne de başvuruda bulunan Basın-

İş Sendikası Genel Başkanı Ali Ekber Güvenç ise, "Kımdır bu Koordinasyon Kurulu? İşverene anlaşmıyoruz. Karşılıklı imza atıyoruz. Sonra sözleşme yürürlüğe konulmuyor. Koordinasyon Kurulu'nun işçileri aç bırakmaya hakkı olup olmadığına açıklığa kavuşmasını istiyoruz" dedi.

İşçi işverenin anlaşma sağladığı toplu sözleşmenin yürürlüğe sokulmaması nedeniyle bankanın matbaasında çalışan 48 işçi, 20 aydan bu yana ortalama 17 bin lira net ücretle çalışmaya devam etmek zorunda kalıyor.

İşçi Koordinasyon Kurulu Başkanı ve Türk-İş Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir de konu hakkında bilgisi olduğunu belirtti ve şöyle dedi:

"Konuyu çeşitli defalar yetkililere iletтік. Bayındırlık ve İşkan Bakanı'na, Devlet Bakanı Kurtebe Atpemoçin'e, son olarak Devlet Bakanı Kâzım Oksay'a duyurduk. Ancak sonuç alamadık. Yalnız Kâzım Oksay, konuyu Başbakan'a da ileticeğini söyledi, bekliyoruz."

Şevket-Halit Örnek Sözleşmesi

	Şevket Yılmaz'ın söylediği	Matematikçin söylediği	Türkçesi
Birinci Yıl:	% 35 artı 10 bin lira artış sağladık. Bu ortalama % 65 ücret artışı demektir. İşçilerimizin karını doymuştur.	Sağlanan net ücret artışı yüzde 41.1 olmuştur.	Birinci yılda enflasyonun en az % 70 olacağı anlaşılmaktadır. Ücretler gerçek anlamda erozyona uğrayacaktır. Sonuç: Yoksullaşma artarak sürecektir.
İkinci Yıl:	İkinci yıl için 18.000 lira ücret artışı sağladık. Bu % 40 ücret artışı demektir. İşvereni dize getirmiş bulunuyoruz. İşçimizin yüzünü güldürdük.	Sağlanan net ücret artışı yüzde 25.5 olmuştur.	Enflasyon % 70 olarak kalsa iyidir. Buna göre ücretler daha da aşınacak, yoksullaşma artarak sürecektir. İşçiler, bu toplusözleşme düzeninin kendilerini daha koyu bir yoksullaşmaya ittiğini görebilmelidir.
Toplam:	Biz işçi haklarının ısrarlı talepçileriyiz. Biz bugünler için varız. % 105 ücret artışı sağladık, güle güle harcayın.	İki yıl için sağlanan net ve toplam artış % 66.6 civarında olmuştur.	Şevket Yılmaz % 105 zam aldığı derken alınan ücret artışı net yüzde 66'dır. Şevket yüzde 38.5 yalan söylemektedir. İşçilerin yüzü gülmemiş ama Şevket Yılmaz'ın sonu görünmüştür.

Tarihin tekerleği sosyalizmden, ulusal bağımsızlıktan, barıştan yana dönüyor Büyük Ekim Devriminin 67.yılı

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi işçi sınıfının ve onun öncülüğündeki emekçi halkın yeryüzünde ilk kez iktidara geldiği ve kendi yönetimini kurduğu devrimdir.

Böylece, bilimsel sosyalizmin kurucuları olan Marks ile Engels'in öğretileri, Lenin'in önderliğinde hayata geçiriliyor ve "düşünsel güç, maddi güce dönüşüyor"du.

DÜNYA SOSYALİZMİNİ BAŞLATAN PROLETARYA DEVRİMİ

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi gerçekleşinceye kadar, burjuva ideologları bilimsel sosyalizmin öğretisini "gerçekleşmesi mümkün olmayan bir hayal" (ütopya) olarak niteliyorlardı.

Ama 1917 Ekim Devrimiyle işçi sınıfının dünyanın en büyük ülkelerinden birinde iktidara gelmesi ve **SOSYALİZM**İ kurmaya başlaması, uluslararası burjuvazinin heveslerini kursağında bıraktı. Daha da önemlisi, bu devrim asıl hayal görenin burjuvazi olduğunu ispatladı. Gerçekten de ütopya olan **PROLETARYA DEVRİMİ** değil, "proletarya devriminin olamayacağı" düşünmek asıl ütopyaydı.

Buna rağmen, bir kısım burjuva ideologları Büyük Ekim Devrimi'ni "tarihsel bir tesadüf" olarak göstermeye çalıştılar ve başka herhangi bir ülkede bu "tarihsel tesadüfün" tekrarlanmayacağını, yani bundan başka herhangi bir sosyalist devrimin gerçekleşmeyeceğini, hatta kısa bir zaman sonra da Sovyetler Birliği'ndeki işçi sınıfı iktidarının yıkılacağını öne sürdüler.

Sosyal gelişim bu iddiaları da tekzip etti. Sovyetler Birliği'nde sosyalizm yıkılmadığı gibi, bir dizi ülkede daha işçi sınıfı iktidara gelerek sosyalizmi kurdu. Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin yıkılacağı iddiaları ise bir ütopya dahi olmadı.

Bu şekildedir, tek ülkede sosyalizmden, çok ülkede sosyalizme geçildi ve sosyalizm BİR

DÜNYA SİSTEMİ olarak, kapitalizmin karşısına dikildi ve dünyanın sosyal gelişimini belirlemeye başladı.

Kapitalizm, yani onun başını çeken uluslararası finans kapital, işte böyle bir dünyanın kurulmasını, sömürsüz, baskısız, savaşız bir **BARİŞ VE KARDEŞLİK** dünyasının gerçekleşmesini önlemek için dünya sosyalist sistemine, uluslararası işçi hareketine, ulusal kurtuluş sürecine, tüm dünya halklarına ve **DÜNYA BARİŞİNE** amansızca saldırılmaktadır. Gerginliği tımanırken, silahlanma yarışını kızdırmakta, bölgesel savaşlar çıkartmakta ve tüm insanlığı ziyadesiyle rahatsız etmekte.

Ama buna rağmen tarihin tekerleği sosyalizmden yana, ulusal bağımsızlıktan yana, barıştan yana dönmektedir. Hiç bir güç tarihsel determinizmi önleyemeyecektir. Çekilen bütün bu acılar ve sıkıntılar **YENİ BİR DÜNYA**'ya doğru mutlaka aşılacaktır. Kazanan dünya halkları, dünya ulusları olacaktır. Kazanan **SOSYALİZM** olacaktır.

Dahası da, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, sadece uluslararası proletaryaya yol göstermekle kalmadı, ezilen ulusların ulusal kurtuluş savaşlarının da önünü açtı. Esasında, Büyük Ekim Devrimi'nin kendisi bizzat Rusya'da yüze ya-

kın ulus, milliyet ve etnik grubun ulusal ve sosyal kurtuluşunu gerçekleştirmiş ve çok uluslu bir ülkede, bütün bu ulusların aktif ve ortaklaşa katılımıyla, gönüllü beraberliğiyle elbirliği halinde sosyalizm kurulmuştu. Sovyetler Birliği'ndeki bu başarı proletaryaya enternasyonalizminin **SOSYALİZM** (Sosyalist uluslar arasındaki enternasyonalist birliktir) şeklinde somutlanıyordu. Sovyetler Birliği dışındaki bazı ülkelerin ve onların uluslarının da sosyalizme geçmesiyle, sosyalist enternasyonalizm, bugün proletaryaya enternasyonalizminin tarihsel süreçte vardığı daha ileri maddi noktayı temsil etmektedir.

YENİ BİR DÜNYA

Büyük Ekim Sosyalist Devriminden bu yana 67 yıl geçti. Bu 67 yıl, binlerce yıllık insanlık tarihinde son derece kısa bir süreci temsil etmektedir. 67 yıl normal bir insan ömründen bile daha kısadır.

Ama bir insan ömründen daha kısa bir süre zarfında Sovyetler Birliği başta olmak üzere dünyanın bir dizi ülkesinde sömürü kalkmıştır. Yani **SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA**'nın kurulması son derece elle tutulur, maddi bir olgu halinde **FİİLEN** başlamıştır.

Gene bir insan ömründen daha kısa geçen bu süre içinde, dünya sosyalizmi'nin büyük katkılarıyla dünyanın sayısız ülkesindeki uluslar (ezilen uluslar) emperyalist ve kolonyalist boyunduruktan kurtulmuşlar ve bağımsızlıklarına kavuşmuşlardır.

Bir insan ömründen daha da kısa bir süre içinde ortaya bambaşka bir dünya çıkmıştır. Ortaya çıkan bu dünya, gerçekte **YENİ DÜNYA**'nın kuruluş sancılarıdır. Yani **SÖMÜRÜSÜZ VE SAVAŞSIZ** topyeğin bir insanlık toplumunun kurulmasının başlangıcıdır.

Hiçbir halk sürü değildir

"ABD hükümetinin yürürlükte bulunan savunma politikasına göre bu ülkenin nükleer silahlarını kullanması yalnızca ve yalnızca, Sovyetler Birliği'nin ABD'ye nükleer silahlarla bir saldırıda bulunmasına bağlıdır."

Doğru mu, yanlış mı? Yapılan bin anket bu soruyu sormakta ve Amerikan halkının % 81'i "Evet" cevabını vermektedir. Oysa ABD'nin II. Dünya Savaşı'ndan bu yana politikası, Sovyetler Birliği'nin Avrupa'da "başlatacağı bir konvansiyonel saldırıya" yani tank-top gibi klasik silahlarla yürütülecek bir "saldırıya" karşı derhal nükleer silah kullanılmaktadır.

Nitekim, ABD yönetimi, "Nükleer silahları ilk kullanan taraf olmayacağım" diyememektedir. Halbuki SSCB yıllardan beri bu açıklama yapılmaktadır. Bu yıl Amerika bilim adamlarının aynı açıklamayı kendilerinin de yapması çağrısını Reagan yönetimi reddetmiştir.

İşte Amerikan egemen çevrelerinin ABD halkını nasıl kandırıklarının belgesi. Bir ülke düşünün ki, politikası kırk yıldır nükleer silahları ilk kullanan taraf olmak şeklinde sürdürülsün, ama halk kendi ülkesinin politikasının, "eğer karşı taraf nükleer silah kullanırsa nükleer silah kullanmak" olduğuna inansın. ABD'deki televizyon, sinema, basın gibi haberleşme araçlarının, halkı kandırmak için nasıl büyük bir başarıyla kullanıldığını bundan daha iyi ne gösterebilir.

Ama aynı halk henüz Reagan gibi, "nükleer bir savaşın kazanılabileceğine" inanmaktadır. Aynı anketin sonuçlarına göre, halkın % 83'ü "sınırlı bir nükleer savaşın bir top-

yekün nükleer savaşa dönüşeceğine" inanmaktadır. Gene Amerikan halkının % 89'u, bir topyeğin savaşın galibinin bulunmayacağına inanmaktadır.

Reagan yönetiminin dört yıldır yapmaya çalıştığı da işte budur, bu inancı yoketmektir. Bir "uzay savunma sistemiyle Amerika'nın füze hücumlarından korunabileceğini" ileri sürmek, "nükleer savaşın sınırlı kalacağını" iddia etmek hep Amerikan halkının korkusunu gidermekte, estirilen milliyetçi havayla onu, Amerikan hükümetinin maceracı politikalarını onaylar hale getirmek ABD'deki gerici çevrelerin baş amacı haline gelmiştir.

Ama Amerikan halkı, barış güçlerinin de çabasıyla saldırı-ganlığın, maceracılığın aracı ve kurbanı olmayabilir. Bunun birkaç olumlu işareti aynı anket vermektedir. Örneğin; 1949 yılında yapılan bir ankete Amerikan halkının % 65'i şöyle cevap vermişti:

"Atom bombası iyi bir şeydir!"

Oysa 1982'de yapılan bir ankete, halkın % 59'u şu cevabı verdi:

"Atom bombası kötü bir şeydir!"

Ne denli çocuklaştırılıp, politik bilinci kör edilse ve "dünyanın en üstün, en becerikli, en akıllı" ulusu olduğuna inandırılmaya çalışılsa bile, Amerikan halkı da diğer bütün halklar gibi bağrında barışçı bir dinamizm taşımaktadır. Amerikan halkının tüm ileri unsurlarının temel görevi bu dinamizmin aşındırılmasını sağlamaktır. Dünyada barış asla Amerikan egemen çevrelerine değil ama Amerikan halkına emanet edilebilir.

Mısır'da IMF sökmüyor

ve her 23 saniyede bir bebeğin dünyaya geldiği Mısır günde gine kendini besleyebilecek bir ülke olmaktan uzaklaşıyor. Dünyanın en eski tarım ülkesi şimdi yiyecek ihtiyacının yüzde 65'ini ithalata karşılıyor. Enflasyon oranı yüzde 20 ve ülkenin 19 milyar dolar dış borcu var.

Görülüyor gibi Mısır'ın ekonomik durumu sadece ona özgü bir durum değil. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu yüzlerce az gelişmiş ülke, batının kapitalist merkezlerine boğazlarına kadar borçlanmış, ekonomileri tıkanmış bir hale gelmiş. Tabii emperyalizmin tüm bu ülkelere uyguladığı politikalar da kaba çizgileriyle aynı: IMF batağına sokmak.

IMF, Mısır'dan gıda maddelerine zam yapmasını, ücretleri düşürmesini istiyor. Ama Mubarak bunları yapmıyor. Çünkü Mısır halkı kuzu gibi davranmıyor. Yaşam seviyesini savunmak için sokağa dökülmekte tereddüt etmiyor.

Bunu yapabilmesi Mısır halkının sosyal mücadelesinde daha tecrübeli olmasından değil, Mısır muhalefet güçlerinin daha örgütlü olmasından ileri geliyor. Dünyanın hiçbir yerinde emperyalizmin ve yerli para babalarının politikaları örgütlü bir birlik içinde olan halka karşı etkili olamıyor.

İnsanlığın kâbusu: Reagan'ın büyük Amerika rüyası

Bir ikinci dört yıla başlar-ken, geçmiş dört yılına bakmak, Reagan yönetimindeki ABD'nin, dünya barışı ve insanlık için, her bir ulus ve tek tek insanlar için ne büyük bir tehlike olduğunu anlamak kolaylaşıyor.

* Camp-David anlaşmasının kağıt üzerinde kalmaması için Ortadoğu'nun karışması gerekiyordu, karıştı.

* İsrail'in Lübnan'a saldırması, işgalini genişletmesi, Filistin Kurtuluş Hareketi'nin sindirilmesi gerekiyordu, oldu.

* Lübnan'a asker çıkarılması, faşist bir yönetim kurulması ve bölgede ABD yanlısı çözümlerin dayatılması lâzımdı, denendi.

* Türkiye'deki faşist yönetime elverişli imkânlar sunuluyordu, Savunma İşbirliği Anlaşması ile ABD üsleri artırılabilir, askeri kolaylıklar elde edilebilirdi, edildi.

* Basra Körfezi ABD'nin egemenlik alanı olarak kalmalı, bunun için gerici arap rejimleri silahla donatılmalıydı,

Mısır ve Suudi Arabistan donatıldı.

* Grenada'da işler karışıyordu, burası işgal edilmeliydi, edildi.

* Nikaragua'da halk devrimi destekliyor, devrim geliyordu, tedbir alınmalı, karşı devrim desteklenmeliydi, desteklendi.

* Afganistan'da devrimci hükümete karşı, devrilmiş gerici silahla beslenmeliydi, beslendi.

* El Salvador'da gerillalar duruma egemen olabilirler, ABD'nin istemediği bir ba-

ğımsızlık doğabilirdi, engellemek için para vermek gerekirdi, verildi.

* Nükleer savaş tehdidi yoğunlaştırılmalı, insanlığın psikolojisi teslim alınmalı, Avrupa'ya Pershing-2 ve Cruise füzeleri yerleştirilmeliydi, yerleştirildi.

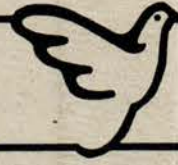
* Silahlanma görüşmelerinde kaçılmaydı, kaçıldı.

* Yeni silahlanma alanları bulunmalı, uzayın silahlandırılması için girişim başlatılmaydı, başlatıldı.

* ABD'nin çıkarından başka "hukuk" olmayacağı, mesela Sidre Körfezinde bile Libya'ya saldırabileceği kanıtlanmalıydı, kanıtlandı.

* Polonya'nın işçilerine karşı, anti-komünizm bütün dünyada güçlendirilmeli, soğuk savaşın koyulaşması için elde gelen esirgenmeliydi, esirgenmedi.

İnsanlığın bu kabustan kurtulması için, herkesin barış mücadelesinde seferber olunması gerekiyor, olunsun!

Ünlü Sovyet yazar Rady Fish ile Duisburg'da konuştuk

'Türk edebiyatı faşizmden daha güçlü çıkacaktır'

Dayanışma: Sayın Rady Fish okurlarımıza biraz kendinizi tanıtır mısınız?

Rady Fish: 1924'de Leningrad'da doğdum. Babam da yazardır. Yazarlık benden bir aile hastalığı halinde gelişti. Fakat zannediyordum ki gençliğimde hiç yazar olmak istemedim. Ailem, devrimci bir aileydi. Babam Komsomol kurucularındandı. Böyle bir çevrede gençliğim geçtiği için (şöyle bir olay hatırlıyorum) 12 yaşında iken bir torbaya kuru ekmeçleri doldurdum.

Babam bunları ne yapacağını sordu.

- Kaçmak istiyorum.

- Nereye?

- Çin'e gitmek istiyordum.

Orada devrim var.

- Ne yapacaksın orada?

- Devrimde yardım edeceğim.

Babam akıllı bir adamdı.

- Çince biliyor musun?

- Hayır bilmiyorum.

- Silah kullanmayı biliyor musun?

- Hayır bilmiyorum.

- Ne yapacaksın orada?

Onlar sizinle mi uğraşacak?

Bu bir çocuk hevesiydi tabii. Sonra Moskova'ya geldim.

Savaş ilan edildiğinde liseyi bitirmiştim. Gönüllü olarak orduya katıldım ve Kuzey'de, Norveç hududunda Nazilerle çarpıştım, yaralandım. Altı ay kadar hastanede kaldıktan sonra hemen fakülteye koştum. Çince öğrenmek istediğimi söyledim. Fakat ders yılı başlamıştı ve kontenjan da dolmuştu. Müdür bana "istersen Türkoloji ile uğraş" dedi. Düşündüm, kabul ettim. Türkolojiyi seçtiğime şimdi çok memnunum. Bu benim için büyük bir şans oldu. Nazım Hikmet'le tanıştım. Yaş farkına rağmen dostluk kurdum. 25 kadar Türk yazarının eserlerini Rusçaya çevirdim, yayımlandı. İşte Türkolog oluşumun hikayesi böyledir.

Doktora tezimi tamamladıktan sonra 6 yıl gemilerde tayfa olarak çalıştım. Zira kitaplarla uğraşmak o zamanlar bana yeterli gelmiyordu. Tayfalık yaşamımda, tayfa başlığına kadar yükseldim. Dünyayı gördüm. Bu benim için ilginç ve yararlı oldu. Sonra edebiyata döndüm. Balıkçılık ve deniz üzerine üç kitap yazdım. Bunlar; dökümanter, deneme ve öykü kitaplarıdır.

Dayanışma: İşçi sınıfının büyük ozanı Nazım Hikmeti yakından tanıdınız. Onun hakkında dergimize söylemek istediğiniz şeyler olabilir diye düşünüyoruz. Ne dersiniz?

Rady Fish: Bu benim için zor bir iş. Onun kişiliği ve sanatı üzerine 4 kitap yazdım ve o kitaplarda söylemek istediklerimi belki yeterince söyleyemedim.

Onunla birlikte çalışmış olmaktan çok mutluyum. Yalnız Türkologlar değil, Sovyetler Birliği'ndeki o kuşağın yazarları ve ozanları onun tezgahından geçti. Ondan çok şey öğrendik. Yalnız, edebiyat alanında değil, şahsiyet olarak da üzerimizde çok etki bıraktı. Yalnız yazarlar değil, onunla tanışıp görüşen insanlar, onu, ömrünün sonuna kadar unutamıyacaklardır.

Nazım çok geniş ufuklu bir insandı. Yalnız bir şair olarak değil, insan olarak da büyük bir kişilikti.

O insanların küçümsenmesine, horlanmasına asla tahammül edemezdim. Birinin küçümsendiğini hissedince hemen tepki gösterirdi. Çünkü o katıksız bir enternasyonalistti. Sovyet insanları da bu atmosfer içinde yaşadıklarından dolayı, Nazım Sovyet halkına çok yakındı.

Başka bir şey daha söyleyebilirim: Her ulusun, başka uluslar hakkında önyargıları vardır. Özellikle yan yana, birlikte yaşayan ve çarpışan uluslarda bu daha belirgindir. Nazım, bu önyargıları gidermek için çok çalıştı ve Türkiye halkları üzerinde eski dönemlerden kalma bu önyargıları giderebilmek için çok uğraş verdi. O zamanlar Moskova, Sofya, Budapeşte radyolarında konuşurken, Türk dinleyicilerine Sovyet halklarını anlatıyordu. Amacı halklar arasındaki önyargıları gidermekti. Bu alanda çok başarılı oldu. Her yere çağırılıyordu. Her konuşmasında halklar arasında dostluğun önemi üzerinde duruyordu.

Onun kişiliğini bu kısa sürede anlatmak zordur. Çok sevilen bir şairdir. Şahsiyet olarak şimdi de tüm dünyada hele hele Sovyetler Birliği'nde sevilen, sayılan bir kişidir. Özellikle Sovyetler Birliği'nde diyorum çünkü Sovyetler Birliği onun için kendi sözleriyle ikinci bir vatanıdır.

Dayanışma: Sosyalizmin sanat üzerindeki etkileri ve bunun Sovyetler Birliği'ndeki örnekleri üzerine söylemek istediğiniz bir şeyler olabilir diye düşünüyoruz. Ne dersiniz?

Rady Fish: Tabii, gayet tabii. Önce şunu söylemek istiyorum: Sovyet Yazarları mali bakımdan devletten yardım görüyor. Bizde yalnız kalemiyle geçinen 9 bin yazar var. Bunlar Sovyet Yazarlar Birliği'ne üyedirler. Yazarlarımız başka bir işle uğraşmazlar. Bu çok büyük olanaktır. Bildiğim kadarıyla başka ülkelerde yazarlar (istisnalar dışında) bu olanaklardan yoksundurlar.

Biliyorsunuz, Sovyetler Birliği 15 Cumhuriyetten oluşuyor. Ve edebiyatımız 78 dilden yayınlanmaktadır. Karşılıklı çevirilerle, halklarımız birbirine tanıtılıp kaynaştırılıyor.

"Nazım her yere çağırılıyor, her konuşmasında halklar arasındaki dostluğun önemi üzerine duruyordu."

Sovyet edebiyatında benim için ilginç bir gelişme var. Biliyorsunuz, Cengiz Aytmatov dünyaca tanınan bir yazardır. Kırgız asıllı olan bu yazar Kırgız dilinden yazıyor. Şimdi de Rusça yazmaya başladı. Ama onun Rus ve batı tekniği ile yazılan romanları da var. Kırgız edebiyatında bizim "tradition orient" dediğimiz, doğu milletlerinin geleceği vardır. Böyle bir sentez çok ilginç bir meyve verdi. Yalnız Aytmatov değil, başka yazarlarımız da bunu gerçekleştirebiliyorlar. Balka şehrinde, (ki küçük bir halk, Kafkasya'da küçük bir ulustur. Şimdi bu şehir bütün Sovyetlerce biliniyor.) Kaybın Kuriyef adında bir yazar var, Balkarca yazıyor, Rusçaya çeviriyor. Bu yazarımızda da sözünü ettiğim sentez var. Yani kendi milli geleceği ile gelişen çağdaş edebiyatın bir sentezi.

"Bana göre edebiyatçının, sanatçının görevi doğruyu söylemek, ileriyi göstermek, aydınlatmak, geleceğe yön vermektir."

"Bugünkü politik koşullar değişik bir ürün verecek, belki acı bir ürün ama, yine de başka bir renk."

Dayanışma: Bugün Türkiye'de askeri faşist bir yönetim hüküm sürüyor. Türkiye'deki sanatçılar zor günler yaşıyor. Dünyada başka ülkelere sanatçıları da bu tür sınavlardan geçtiler ve ürün verdiler.

Bu durum gözönüne alındığında, Türkiyelilerimizin bugünkü durumları hakkında görüşleriniz nedir ve gelecek ürünleri ne olabilir?

Rady Fish: Ben biliyorum ve inanıyorum ki, Türk edebiyatı Asya ve Afrika edebiyatından geride değildir. Benim için en ilginç edebiyatlardan birisidir. Asya ve Afrika'nın en önde gelen edebiyatlarıdır. Yalnız benim için değil elbet. Çok okunuyor, örneğin Sovyetler Birliği'nde çok satılıyor, çok seviliyor. Türk edebiyatının önde gelen yazarlarımız ülkemizde tanınıyor ve biliniyor.

Inanıyorum ki, böyleleri güçlü bir edebiyat, bu koşullarda da bastırılmaz. Zaten dünya çapında edebiyatçıların ortak dayanışmaları mevcuttur. Bana göre edebiyatçının, sanatçının görevi doğruyu söylemektir, ileriyi gösteren, aydınlatan, geleceğe yön verir.

Bu şartlarda da sanatçının görevleri değişmiyor. Şartlar değişiyor, görev değişiyor. Ve inanıyorum ki, bugünkü politik koşullar değişik bir ürün verecek, belki acı bir ürün ama, yine de başka bir renk verecek. Çünkü baskı ile, politik rejim ile, edebiyat arasında diyalektik bir bağ vardır. Bazen özgür olunmayan ortamlarda edebiyat çok ilginç bir biçim alabilir. Çünkü düşüncesini mask etmeye, gizlemeye mecburdur. Bu zaten bir imajdır. Doğrudan söyleyemediklerini imaj yoluyla söylemek. İnanyorum ki, bu şartlar içinde, Türk edebiyatı daha güçlü çıkacaktır. Basılıp basılmaması ayrı bir sorun, ama Türk yazarları bugün çok iş yapıyorlar. Zaman gelecek, onlar ortaya çıkacak. Aynı zamanda Türk yazarları politik hayata da katılıyor. Biliyorsunuz, Aziz Nesin şimdi yargılanıyor. Ama dünyaca tanınmış bir yazar ve Cunta'nın insan haklarına saldırısını protesto için, hasta olduğu halde aksiyona geçti. Bu kolay bir şey değildir. Bu kahramanca bir tavrıdır. Tüm ünlü yazarları gibi.

Dayanışma: Bir süreden beri bir kapitalist ülkede bulunuyorsunuz. Ve burada özellikle yabancı işçileri ve de Türkiyeli entelektüelleri yakından izlediniz, gözlediniz. Bize bu gözlemlerinizi hakkında biraz bilgi verir misiniz?

Rady Fish: Şunu söyleyelim ki F.Almanya'da kişisel bir konuk olarak bulunuyorum. Sovyet Yazarlar Sendikası veya bir başka örgütü temsil etmiyorum. Türkolog bir arkadaşımın konuyu olarak burada bulunuyorum. Burada birçok Türkiyeli işçi ve aydınla tanışma fırsatını buldum. Bu benim için çok yararlı oldu.

Bana göre Türkiyelilerin göçmen işçi olarak Avrupa'ya gelmeleri edebiyat ve sanat alanında yeni bir dönem açacak. Buradaki yaşam tarzı ve sanat çevresinin, yazarlar üzerinde olumlu izleri olacak. Bu şimdiden kendini göstermeye başladı bile. Örneğin İsmail Çoban adında bir ressamın atelyesinde bulundum. Çok ilginç bir sergi izledim. Ressam (Bedrettin Adında Doserler) diye Bedrettin'i anlatan resimler yapmış. Bu bana çok ilginç geldi. Resimlerde hem Türk hem de batı tekniği ustaca kullanılmış. Bu sergi beni çok etkiledi.

Edebiyatta da aynı şeyler olur zannediyorum. Alman ilericileri ve liberal edebiyatçıların buradaki Türk aydınlarıyla ilişkileri Alman edebiyatına da başka bir renk getirebilir ve getirmeye başladı bile. Böyle karşılıklı etkilerini tüm güçlüklerle rağmen tesbit ettim. Çünkü edebiyat ve sanat kendi çevresinden dışarıya taşıyor, dünyaya açılıyor. Elbette bu edebiyat ve sanat için de böyle. Bu durum hem Alman hem de Türk edebiyat çevrelerine yeni ufuklar açıyor. Tabii bahsettiğim ilericiler edebiyatçı ve sanatçıları için geçerlidir.

Dayanışma: Çok teşekkür ederiz.

Rady Fish: Ben de.

Bulgar şair Vaptsarov'un inancı dizelerinde duyulur

GİDERKEN

Karım

Ara sıra geleceğim sen uykudayken.
Beklenmedik bir konuk gibi.
Bırakma beni sokakta.
Sürgüleme kapını!

Yavaşça gireceğim içeri, ilişip usulca
Gözümü dikip sana bakacağım
karanlıkta.
Bakacağım, bakmaktan dolunca
gözlerim
Seni öpüp gideceğim.

Kavga çetin ve acımasızdır.
Kavga destan gibidir, doğru
dedikleri.

Düşerim. Başkası alır yerimi-
Bunun adını etmeğe değer mi?

Ateş edilir sonra -mezar kurtları.
Zaten akla uygun olanı da bu.
Ama kıyamet koptuğunda seninle
olacağız,
Halkım, sevdiğimiz için seni.

Öğleden sonra 2-23.VII.1942

Doğumunun 75. yılında bu ünlü halk ozanını tüm dünya ilericileri insanlığı sevgi ve saygı ile anıyor. Bulgar halkı onunla övünüyor, anısına anıtlar dikiyor. Genç kuşaklar onun şiirleriyle büyüyor ve uğrunda hayatını verdiği düşünce 40 yıldır ülkesinde muzaffer olarak kültür ve sanat alanında da dev adamlarla ilerliyor.

Vaptsarov'u, okuyucular "Yeniden Bir Fabrika Kuracağız" adlı şiir kitabı ile tanıyorlar. Ama Bulgar halkı, yediden yetmiş onun şiirleri ile büyüdü, okul kitaplarında kahramanlık hikayelerini okudu, Parti toplantılarında onun anısına saygı duruşunda bulundu. Vaptsarov çok genç yaşta edebiyat çalışmalarına başladı. Bu yıllar aynı zamanda Bulgar halkının faşizme karşı kanı canı pahasına yürüttüğü mücadele yıllarıdır. O şiirlerini halkın kurtuluşunda, partizanların savaş azminde bir moral unsuru olarak kullanmasını bildi. Yalnız şiir yazmakla yetinmedi, silahlı partizan birliklerine katılarak, işgalci Hitler ordularına ve işbirlikçilerine karşı aktif savaşa katıldı.

Nikola V.VAPTSAROV 32 yaşında genç bir ozan iken, 23 Temmuz 1942'de tutuklu bulunduğu Nazi kampında fa-

Alman Demokratik Cumhuriyeti 35 yaşında

Alman Demokratik Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı ve Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Erich Honecker.

Herkes sürekli olarak çalışabileceği bir iş, son 10 yılda ortalama % 4.6'ya varan ulusal gelir artışı, on yıllardır sosyal hizmetlerde görülen gelişmeler yanında, kiralarda ve günlük ihtiyaç maddelerinin fiyatlarında değişmezlik; işte bu yıl 7 Ekim'de 35. yılını dolduran Avrupa'nın en genç en genç devleti olan Alman Demokratik Cumhuriyeti (ADC)

Ne var ki, bu bir "ekonomik mucize" değildir. ADC, sağlam sosyalist temeller üzerine kurulmuştur. Bu temellerin bazıları, 1945 yılında Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nde birleşme, bütün emekçi halkı anti-faşist ve demokratik inşaa eylemine katma ve iktidarı savaş ve faşizm suçlarını işlemiş olanların elinden ebedi olarak almaya karar vermiş olan komünist ve sosyal demokratların siyasi düşünceleriydi. Anti-faşist güçler, daha 1945'de demokratik bir toprak reformunu örgütleyerek, büyük toprak sahiplerine ait arazilerin, çiftçi ve tarım emekçilerinin eline geçmesini sağlamışlardı. 1946'da yapılan bir halk oylaması ile ana endüstri dalları, ulusun malı endüstriler haline getirdi. Böylece emekçi halk, ekonomik gücü de eline aldı. 1950'de köylüler kooperatifleri kurdular. Yeni mülkiyet ilişkileri, bütün ülke çapında sosyalist ve planlı bir ekonomiyi uygulamaya koyma olanağını sağladı. Artık sermayenin olmadığı bir yerde, işletmeler tarafından elde edilen kazanç halk için bir kazançtı ve halkın geliştirilmiş refahı için kullanılabilir.

Bu temel üzerinde ve 35 yıllık bir süreç içinde, yüksek

Sağlam ekonomisi ile 1984'de Alman Demokratik Cumhuriyeti

etkinliği olan ekonomik bir yapı geliştirdi ve sosyal programlar, amaçlarına uygun olarak uygulandı. Emekçi halkın yaşam düzeyi, her geçen gün daha da geliştirildi. Milyonlarca yurttaş, ülkelerinin ilerlemesine katkıda bulunmak için çaba gösterip çalıştı. Bu gün iş yöneticilerinin % 75'i işçi ailesinden gelmektedir. Daha başlangıçta ADC, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle yoldaşça işbirliğinden yararlanabilmiştir. ADC, 1950 yıllarından beri bu ülkelerle Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi içinde yer almaktadır. Bugün Sovyetler Birliği, ADC'yle en çok ticaret yapan ülkedir. Aynı şey Sovyetler Birliği için de sözkonusudur.

ULUSAL GELİRDE YAKLAŞIK 10 KAT ARTIŞ:

Kurulduğu zaman, kentlerinin üçte biri harabe halinde olan ADC, bugün, dünyanın en önde gelen 10 endüstri ülkesi arasında yer almaktadır. Ülke topraklarının büyüklüğü bakımından dünyada 100. sıradadır. 1984'deki yıllık endüstri üretimi, 35 yıl öncekinden 13 kat daha fazladır. Ulusal gelir 25.000 milyon Mark'tan, 210.000 milyon Mark'a yükselmiştir. Tarım üretimi hektar başına iki kat artmıştır. Ağır makine mühendisliği, tarım makineleri yapımı, kömür madenciliği veya gemi

yapımı gibi endüstri dallarının ADC'nin bugünkü ekonomik görünümünde tayin edici bir payı vardır. Bu dallar 1949'da yoktu. ADC, birçok ülke ile dış ticareti olan bir ülke olarak, kendisi içinde sorunlar yaratan kapitalist ekonominin uzun yıllardır süren bunalımı koşullarında bile, ilerlemeler kaydetmiştir.

Almanya Sosyalist Birlik Partisi, 1971 yılında ADC'nin stratejik hedeflerini formüle etmiştir. Ülkenin 10 milyona yaklaşan nüfusu tarafından genel politika olarak bilinen ve ekonominin yoğunlaştırılması temelinde maddi ve manevi-kültürel yaşam koşullarının sürekli olarak geliştirilmesi olarak tanımlayabileceğimiz bu doğrultu, kararlılıkla

ve kesin bir şekilde izlenmektedir.

YÜKSEK VERİMLİLİK VE HERKESE ÇALIŞABİLECEĞİ BİR İŞ

ADC, bugün örneğin 1970 yılında ürettiği endüstri mallarının % 90 kadar fazlasını üretmektedir. Geçtiğimiz yıllarda toplam dünya ticaretinde bir azalma olmasına rağmen, son 10 yıl içinde dış ticaret hacmini iki kat arttırmıştır. ADC'nin son 10 yıl içindeki ekonomik büyümesi ve uluslararası alandaki rekabet gücü, bilimsel ve teknolojik önlemler ve üretimin hemen hemen bütünüyle rasyonelizasyonu sayesinde artan emek verimliliğine dayanmaktadır. 1970'den 1983'e kadarki dönemde emek verimliliği, yılda ortalama olarak % 4.3'lük bir artış göstermiştir. Bunun sonucunda ne işsizlik, ne de kısa gün çalışma görülmüştür. Aksine ADC, yıllık verimliliğin herkeşe iş sağlamayı dışlamadığını kanıtlamıştır. Ne var ki bu rada ön koşul, toplumun öncü güçleri tarafından bilimsel temele dayalı bir yönlendirme de içinde olmak üzere sosyalist ilişkilerin varlığıdır.

Bugün bütün ekonominin verimini artıracak tipte ekonomiler, işlemlerin ve teknolojilerin geliştirilmesine öncelik tanınmaktadır. Böylece, birkaç yıl öncesine kadar var olmayan mikro-elektronik, kısa zamanda etkin bir endüstri dalı haline gelmiş ve 1983'de % 30,40 veya bazı önemli ürünlerde daha fazla büyüme oranlarına ulaşmıştır. 1980'de ilk endüstri robotları çalıştırılmaya başlanmıştır, şimdi sayıları 34 bindir. Üretimde otomasyon derecesi hızla artmıştır ve şimdi bu oran % 51'dir.

İYİ ÇALIŞMANIN YARARLI SONUÇLARI:

ADC ekonomi stratejisinin hedefi, bütün ekonomi dallarında ve ülke çapında tam bir rasyonelizasyondur. ADC, ekonomi ve sosyal politikaları birbiriyle bağdaştıran bir politika gütmektedir. 1971'den bu yana herhangi bir enflasyonist gelişme olmadan ücret ve maaşlar % 30'dan fazla artmıştır. Bu sosyal politikanın temel taşları şunlardır: Bütün çocuklar için 10 sınıflı orta eğitim, bütün genç yurttaşlar

(Devamı 9. sayfada)

7 Ekim 1949 - 7 Ekim 1984

Alman Demokratik Cumhuriyetini tanıyalım

Toprak alanı: 108.333 km

Nüfusu: 16.7 milyon

Başkenti: Berlin (Nüfusu 1.17 milyon)

Nüfus yoğunluğu: Her kilometre kareye 154 kişi düşmektedir. ADC yurttaşlarının yaklaşık dörtte üçü kentlerde yaşamaktadır.

Ulusal ekonomisi: ADC, yoğun tarım sektörüne sahip modern sosyalist bir endüstri devletidir ve dünyanın en önemli 10 endüstri ülkesinden biridir. (1983'de ulusal gelir 210.000 milyon Mark) Endüstri işletmeleri, bankalar, sigorta şirketleri, ulaşım v.b ulusun malı olan kuruluşlardır. Tarım, daha çok çiftçilerin üretim kooperatiflerinde yapılmaktadır. 1983'de ulusun malı olan ile kooperatif şeklinde çalışan sosyalist işletmelerde ulusal safi üretimin % 97'sinden fazlası üretilmiştir. Ticaretle, mülkiyetin devlet, kooperatif ve özel şekilleri bulunmaktadır. Halka hizmet veren kuruluşların üçte ikisinden fazlası, kooperatif veya özel çalışan zanaatkarlarca yürütülmektedir.

Endüstrisi: En önemli ulusal ekonomi dalıdır ve ulusal gelirin % 62'sini üretmektedir. Makine mühendisliği, makine elektrik aletler mühendisliği, kimya endüstrisi, elektro teknik mühendisliği ve elektronik ile metalürji dallarının özel önemi vardır. Yerli linyit kaynakları, endüstri üretiminin en önemli temelini oluşturur.

Tarımı: Kişi başına düşen elverişli arazi 0.37 kadardır. Ülkedeki yiyecek maddeleri tüketiminin % 90'dan fazlası, yerli ürünler tarafından karşılanmaktadır.

Devlet düzeni: Anayasasına göre ADC, bütün politik iktidarı emekçi halk tarafından uygulandığı, işçi ve köylülerin sosyalist devletidir. Almanya Sosyalist Birlik Partisi öncü politik güçtür. Parti, işçi sınıfı hareketinin bölünmesine son veren komünistlerle sosyal demokratların birleşmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Diğer dört demokratik parti ve kitle örgütleri ile, ADC'nin en yüksek yasama organı olan Halk Meclisi'nde kardeşçe bir ittifak içinde çalışmaktadır. Milletvekillerinin üçte ikisi işçi, köylü ve memurdur. Devletin genel politikası, düzenli bir şekilde artan ekonomik üretim temelinde, halkın maddi ve kültürel-manevi ihtiyaçlarını daha çok karşılamayı amaçlamaktadır. Çalışma ve herkes için çalışabileceği bir iş bulma hakkı güvence altına alınmıştır. Ekonomi politikasının iyi sonuçları sayesinde, 1980'li yıllarda da halkın sosyal durumlarını koruma ve daha da geliştirme olanakları kalmıştır.

Dış politikası: Başlıca amaç, barışın korunması ve güvence altına alınmasıdır. ADC bu amacı, sosyalist devletler topluluğunun bir üyesi olarak izlemektedir. ADC, ulusal ve sosyal kurtuluşları için mücadele eden bütün halklarla aktif olarak anti-empyalist dayanışma içinde-dir. Kapitalist ülkelerde barış içinde yanyana varolma ilişkilerini sürdürmek için çabalarda bulunmaktadır. ADC, Varşova Paktı ile, Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi (KEYK)'ne üyesidir. Birleşmiş Milletler Örgütü ile çok sayıda uluslararası örgütte üyelik yapmakta ve 131 devletle diplomatik ilişkilerini sürdürmektedir.

(Devamı 9. sayfada)

35 yaşa gelmek kolay olmadı

"Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin benim için ne anlama geldiğini söyleyebilmem için dönüp bütün hayatıma şöyle bir bakmam gerekir. Ve hayatım da uzundur. Biliyor musunuz, 82 yaşındayım" Bu sözleri söyleyen Bernhart Quandt, Demokratik Alman Cumhuriyeti Devlet Konseyi üyesidir ve tüm hayatı mücadelelerle geçmiştir. Mecklenburg'daki evinin çalışma odası eski fotoğraflar, kitaplar, özel arşivi ile dolu.

Alman Demokratik Cumhuriyeti 35 yıl önce kuruldu. Şimdi dumandan ilerliyor, gelişiyor. "Sık sık gençlere burjuva Almanyasını, savaş sonrası ilk yıllarını anlatırım" diyor Quandt. "Söylediklerim birçok genci şaşırır. Cumhuriyetimizi öylesine doğal karşılıyorlar ki, bir zamanlar durumumuzun çok farklı olduğuna inanmaları güç oluyor."

Bertolt Brecht, oyun yazarı, oyun yönetmeni, komünist, bazı oyunlarında eski öyküleri tekrarlar. Gerçi o eski öyküler onun dilinde yepyeni olur. Brecht şunları söylüyor: "Tekrarlamakta yanlış bir şey görmüyorum. Eski öykülerin çoğunda bir bilgelik vardır ve arada bir tekrarlanmaları yararlıdır." Brecht gibi Bernhardt Quandt da bazı eski anıları tekrarlamakta yarar görüyor. Bunlardan biri de Mecklenburg'daki sosyalist değişimler.

Quandt 1931'de Mecklenburg'dan milletvekili seçildi ve 1945'ten sonra da doğduğu yerlerde sosyalizmin yerleşmesine yardımcı oldu. Doğduğu Almanya'daki endüstri kentleri ve bölgelerinin -Saksonya, Thüringia, Berlin - sos-

Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde yediden yetmiş herkes savaşa karşıdır.

yalizme doğru ilerlerken dayanacak bir işçi sınıfı geleceklere vardı. Oysa Mecklenburg bir tarım bölgesiydi ve işi çok zordu. Yöre gerici toprak ağalarının kalesi, Almanya'nın önde gelen subay ve diplomatlarının doğum yeri idi. Alman prensliklerinin içinde Mecklenburg tutuculuğu ve gericiliği ile öne çıkıyordu. 19. yüzyıl Alman yazarlarından Fritz Reuter, Mecklenburg anayasasının ilk paragrafının şöyle yazıldığını önemmişti: "Burada her şey eskisi gibi kalacaktır."

Quandt Nazi hapishanesi ve toplama kamplarında yedi yıl kaldıktan sonra 47 yaşında Mecklenburg'a döndüğünde uzanıp dinlenecek zaman pek bulamadı. Parti kendisini Landrat seçmişti, yani kırsal bölge yöneticisi olarak bölgede toprak reformunu yürütecekti. "İşte o zaman Sovyet

yetkililer ile tanıştım" diyor Quandt. "Demokratik reformlardan sorumlu Albay Serebrisky bir gün bana, Junker'lerin toprağını köylülere neden bu kadar ağır dağıttığını sordu. Henüz bir papaz bulamadığımı söyledim kendisine. Cevabımı önce anlamadı Albay. Ama az sonra meseleyi kavradı. Mahalli gelenekleri bildiğim için toprak dağıtımını tek başıma yapmıyordum. Yöre papazını da yanına almalıydım. Reformun kanunları olup olmadığı konusunda kuşku olan köylülere böylece güven verebilirdim. İlk toprak alan köylülerden biri 15 yaşındaki Günter Pries oldu. Büyüdü ve 1960'da kooperatife girdi."

1940'ların sonu ve 1950'lerin başındaki demokratik reformlar Demokratik Alman Cumhuriyeti için artık tarih oldu. Junkerlerin toprakları

nun köylülere dağıtılması eğitim reformu, büyük şirketlerin tasfiyesi, Nazi devlet mekanizması ve yönetim yapısının temizlenmesi kolay değildi.

Ama Alman topraklarından artık bir savaş daha çıkmamasını sağlamanın da başka yolu yoktu.

Savaşın önce Mecklenburg'un nüfusu 900.000 idi. Ancak 1945'te, Potsdam kararlarınınca bölgeye yeni gelenler yüzünden iki milyonu aşti. Yeni gelenler uzun süre huzursuz yaşadılar. Örneğin birine bölgede 7 hektarlık arazi verilmişti. Ama o Doğu Prusya'da bıraktığı 70 hektarlık toprağını istiyordu. Şu anda F.Almanya'da hâlâ eski topraklarını geri almak rüyasında olanlar var. Oysa Demokratik Alman Cumhuriyetinde artık böyle bir istek duyan yok.

(Devamı 9. sayfada)